
Pieksämäen perhepäivähoidon

VARHAISKASVATUS- SUUNNITELMA

VARHAISKASVATUKSEN TOTEUTTAMINEN

Perhepäivähoidon varhaiskasvatussuunnitelma eli vasu on lupaus laadusta. Vasu ohjaa perhepäivähoitajia päivittäisessä työssään. Perhepäivähoidon vasun pohjana on sekä valtakunnallinen että Pieksämäen kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma. Perhepäivähoidossa noudatetaan samoja varhaiskasvatuksen periaatteita kuin koko päivähoidossa säilyttäen perhepäivähoidon ominaispiirteet. Perhepäivähoito on kodinomaista ja sama hoitaja huolehtii lapsesta koko päivän. Perhepäivähoitaja luo myönteisen, kiireettömän sekä iloisen ja rennon ilmapiirin. Perhepäivähoidossa eri-ikäiset lapset ovat samassa ryhmässä, jolloin isommat oppivat pienemmistä huolehtimista ja toisten huomioimista.

PERHEPÄIVÄHOIDON TÄRKEITÄ ARVOJA

Läheisyys ja lämpö

Perhepäivähoitajalla on pieni lapsiryhmä. Perhepäivähoitaja suunnittelee ajankäyttönsä ja toimintansa joustavasti omalle ryhmälleen, tuntien hyvin lapset ja heidän tarpeensa. Aina on aikaa sylille, lämmölle ja läsnäololle.

Yksilöllisyys

Perhepäivähoitaja ottaa lapset huomioon yksilöinä ja hyväksyy lapsen omana persoonanaan. Lapsi, perhe ja hoitaja oppivat tuntemaan toisensa hyvin.

Toiminnan suunnittelu ja toteutus perustuu lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan, jonka perhepäivähoitaja tekee yhdessä vanhempien kanssa. Varhaiskasvatussuunnitelmassa sovitaan yhdessä vanhempien kanssa, miten lapsen hyvinvointia ja oppimista edistetään.

Kasvatuskumppanuus

Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö on parhaimmillaan kasvatuskumppanuutta. Vanhemmat ovat lastensa parhaita asiantuntijoita ja heidän ajatuksiaan kunnioitetaan ja kuunnellaan. Vanhempien kanssa tehtävässä yhteistyössä tärkeintä ovat päivittäiset kohtaamiset lasta tuotaessa ja haettaessa, jolloin kerrotaan päivän tapahtumista niin iloista kuin suruistakin. Yhteistyötä tehdään myös puhelimitse, sähköpostilla, vanhempainilloissa, juhlissa, yhteisissä tapahtumissa sekä erikseen sovituissa keskustelutilanteissa. Yhteistyö perustuu molemminpuoliseen luottamukseen ja vaitiolovelvollisuuteen sekä avoimeen vuorovaikutukseen.

Hyvä perushoito

Hoito, kasvatusta ja opetus kulkevat yhdessä. Hyvä perushoito luo perustan kaikelle varhaiskasvatukselle. Tavallisissa perushoitotilanteissa lapset oppivat erilaisia asioita, kuten esimerkiksi pukemistilanteissa opetellaan vaatekappaleiden nimeämistä, värejä ja kehon hahmottamista. Lapsi voi osallistua mahdollisuuksiensa mukaan arkiaskareisiin hoitajan ohjaamana. Perhepäivähoitaja kannustaa lapsia omatoimisuuteen ottaen huomioon lapsen iän ja kehitystason.

Kieli ja sen merkitys

Kieli ja vuorovaikutus ovat keskeisiä vuorovaikutuksen välineitä. Tavoitteena on puheen ja kielen kehitys, sanavaraston kasvattaminen ja mielikuvituksen kehittäminen. Perhepäivähoitaja kannustaa lapsia keskustelemaan sekä kertomaan tunteistaan, ajatuksistaan ja mielipiteistään. Perhepäivähoitaja puhuu ja keskustelee lasten kanssa, kuuntelee aidosti ja vastaa kysymyksiin. Luetaan kirjoja, satuja, runoja ja loruja. Lauletaan lasten kanssa. Käydään päivähoiton yhteisissä teatteri- ja musiikkiesityksissä.

LAPSELLE OMINAISET TAVAT TOIMIA

Leikkiminen

Perhepäivähoidossa lapsi voi leikkiä joka päivä sekä ohjatusti että vapaasti. Perhepäivähoitaja järjestää aikaa, välineitä ja tilaa leikille. Leikki opettaa yhteistoimintaa toisten lasten kanssa: sopimusten tekoa, neuvottelua, keskittymiskykyä. Hoitaja innostaa lapsia sekä ohjaa ja käynnistää leikkiä tarvittaessa.

Liikkuminen

Lapsi tarvitsee päivittäin vähintään kaksi tuntia reipasta liikuntaa.

Perhepäivähoitaja kannustaa lasta liikkumaan monipuolisesti hoitopäivän aikana. Liikunta tuo iloa ja elämyksiä sekä kehittää lapsen motorisia taitoja. Luontoretkiä tehdään ja liikunnassa huomioidaan eri vuodenaikojen tuomat mahdollisuudet.

Tutkiminen

Yhdessä ihmetellään ja tutkitaan luonnon ilmiöitä ja lähiympäristön jokapäiväisiä asioita sekä etsitään vastauksia lasten kysymyksiin. Samalla lapsi oppii arvostamaan luontoa ja ottamaan vastuuta siitä. Lapsi on iloinen onnistuessaan ja oppiessaan uusia asioita. Perhepäivähoitaja antaa lapselle mahdollisuuksia kokeilla ja kannustaa lapsia oppimaan erilaisia asioita. Perhepäivähoitaja järjestää oman lapsiryhmänsä kanssa tai yhteistyössä toisten perhepäivähoitajien kanssa erilaisia tapahtumia, liikuntahetkiä, ulkoilupäiviä, laululeikkihetkiä, vanhusvierailuja, vanhempainiltoja sekä retkiä. Kauppareissut, kirjastossa käynnit, pienet retket antavat lapselle elämyksiä ja kokemuksia.

Taiteellinen kokeminen ja ilmaiseminen

Lapselle tarjotaan mahdollisuuksia ja kannustetaan:

- piirtämiseen, maalaamiseen
- muovailuun, askarteluun
- laulamiseen, soittamiseen, musiikin kuunteluun, laululeikkeihin
- näyttelemiseen, esiintymiseen
- lapsille luetaan lasten kirjoja päivittäin
- lapsen mielikuvitukselle ja luovuudelle annetaan aikaa ja tilaa

Vanhempien kanssa voidaan sopia miten piirustuksia tms. toimitetaan kotiin sekä toivotaanko lasten töiden näyttelyitä.

VARHAISKASVATUKSEN SISÄLLÖT PERHEPÄIVÄHOIDOSSA

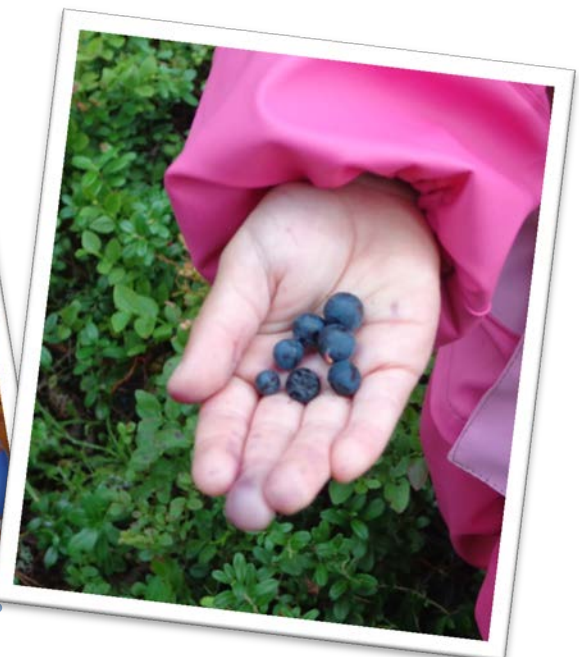
Matemaattisuus

Vertaaminen, päättelyminen, laskeminen ja muotoihin tutustuminen tapahtuu arjen eri tilanteissa. Opetellaan laskemista, tutkitaan ja verrataan erilaisia asioita päivittäin lapsen kehitysvaiheen huomioiden. Mietitään kuka on vanhin ja kuka nuorin. Katsotaan kellosta, milloin syödään. Kioski- ja kauppaleikeissä, peleissä ja piiloleikeissä opetellaan laskemista. Ulkoillessa havainnoidaan, mikä numero on talon seinässä, onko pitkä vai lyhyt matka.

Pukemistilanteessa esimerkiksi vertaillaan vaatteiden kokoja, mikä kenkä on suurin? mahtuuko pienin kenkä hoitajan jalkaan?

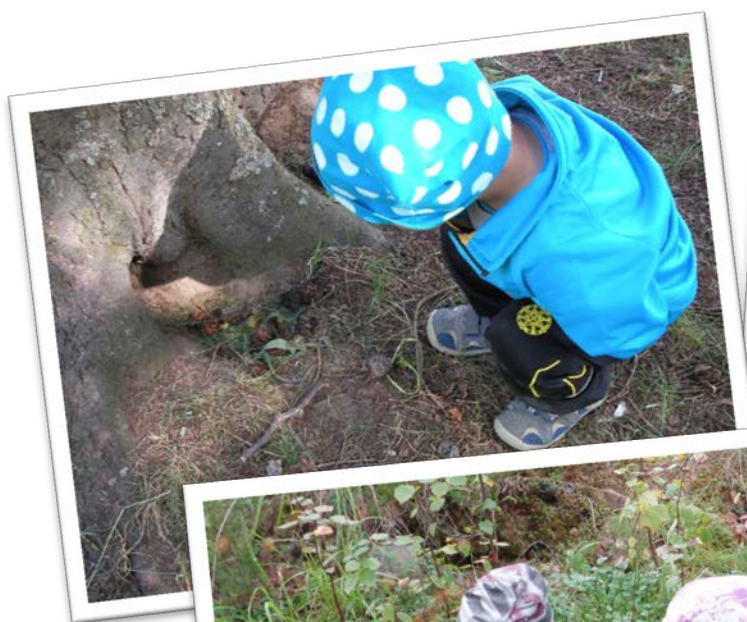
Ruokapöydässä:

- pöytää katettaessa mietitään montako ruokailijaa / lautasta
- iso vai pieni annos ruokaa
- omenien/ perunoiden laskeminen

Luonnontieteellisyys

Lähiympäristössä ja luonnossa retkeillään ja ulkoillaan tutkien, kysellen ja havainnoiden lapsen ikä huomioon ottaen. Tutkitaan luontoa, kasveja ja eläimiä, eläinten jälkiä kirjoja ja internetiä hyväksi käyttäen. Vuoden aikojen vaihtelut huomioidaan. Luonnon ja eläinten kunnioittamista opetellaan, ei roskata eikä häiritä luonnon rauhaa. Jokamiehen oikeudet huomioidaan. Tehdään kokeiluja: esimerkiksi lunta sulatetaan, vettä pakastetaan ja kasveja kasvatetaan siemenestä. Tutkitaan muurahaisia ja niiden pesää. Mietitään, miten vesi sataa pilvistä maahan. Kierrätetään yhdessä lasten kanssa. Kompostoidaan ja mietitään, mikä maatuu, mikä ei. Pohditaan tavaroille ja materiaaleille uusiokäyttöä. Kerätään askartelumateriaalia luonnosta. Ekologisuus otetaan arjessa huomioon, esimerkiksi pestään kädet vettä säästään. Opetellaan maistelemaan erilaisia ruokia ja mietitään, miksi kasviksia pitää syödä.

Historiallis-yhteiskunnallisuus

Lapsia kiinnostaa yleensä, mitä ennen vanhaan on tapahtunut. Lasten kanssa voi tutustua lähiseudun vanhoihin rakennuksiin, kotipaikkakunnan nähtävyyksiin, historiallisiin paikkoihin ja museoihin. Hoitaja kertoo lapsille, miten ennen elettiin. Tutkitaan yhdessä vanhoja esineitä. Kirjoista löytyy paljon tarinoita ja kertomuksia. Hoitaja tutustuttaa lapset perinteisiin – juhliin, leikkeihin ja loruihin. Perinteisiä ruokia maistellaan ja askarrellaan yhdessä aiheeseen liittyen.

Esteettisyys

Lapsen kanssa aistitaan ympäristöä. Kuunnellaan hiljaisia hetkiä, metsän ääniä, katsellaan pilviä ja puiden lehtiä. Lapsi saa mahdollisuuden omiin aistimuksiin, tuntemuksiin ja kokemuksiin. Lapsi oppii löytämään musiikin, taiteen ja luonnon kauneuden. Tarjotaan monipuolista luovaa toimintaa, askartelua, maalaamista, musiikkia, käytetään hyväksi kaupungin kulttuuritarjontaa, teatteriesityksiä.

Hoitaja luo esteettisesti kauniin ja harmonisen oppimisympäristön lapselle esimerkiksi kattamalla kauniisti etenkin juhlapäivinä. Vuodenkierto ja juhlapyhät näkyvät perhepäivähoitopaikassa. Ajankohtaiset koristeet ja kynttilät luovat tunnelmaa. Lasten tekemät omat taideteokset laitetaan esille.

Eettisyys

Myönteinen, suvaitsevainen ja turvallinen ilmapiiri ovat lähtökohtana eettiselle kasvatukselle. Perhepäivähoitaja tekee yhteistyötä vanhempien kanssa ottaen huomioon kodin arvot ja tavat. Hoitaja on omalla käytöksellään esimerkkinä lapsille. Perhepäivähoitaja kannustaa ja ohjaa lasta toimimaan hyvien tapojen mukaisesti. Lapsen kanssa pohditaan oikean ja väärän, hyvän ja pahan tai totuuden ja valheen näkökulmia. Ollaan ystävällisiä toisille, ei hyväksytä kiusaamisesta, jutellaan pelosta ja harjoitellaan tunteiden nimeämistä. Kaikki pääsevät mukaan leikkiin ja kaveria autetaan. Harjoitellaan yhteisiä sääntöjä ja pidetään kiinni siitä, mitä on päätetty. Ystävällisyys, toisen huomioiminen ja kunnioittaminen, kiitos, anteeksi, ole hyvä ja tervehtiminen kuuluvat hoitopäivän arkeen. Kauniita pöytätapoja opetellaan myös sekä vuoron odottamista.

Uskonnollis-katsomuksellisuus

Lapsen perheen uskonnollista vakaumusta kunnioitetaan.

Uskontokasvatuksessa tutustutaan lapsen oman uskonnon tai katsomuksen perinteeseen, tapoihin ja käytäntöihin. Hoitaja etsii yhdessä lapsen kanssa hänen tasoisiaan vastauksia elämän peruskysymyksiin kuten kuolemaan. Juhlapyhät, hautajaiset, häät, kastejuhlat kuuluvat usein myös lapsen arkeen. Näistä keskustellaan, luetaan, askarrellaan ja leikitään. Hiljaisuuden kokemiseen ja ihmettelyyn sekä kyselyyn ja pohdintaan annetaan lapselle tilaa. Kirkollisten juhlapyhien vietto, ruokarukoukset, seurakunnan tilaisuudet ja päiväkerhot voivat kuulua myös perhepäivähoitokodin arkeen.

TOIMINNAN ARVIOINTI

Lapsilta saatu palaute on aitoa ja usein hoitaja saa sen välittömästi. Vanhempien kanssa hoitaja keskustelee päivittäin ja kannustaa heitä antamaan palautetta. Kerran vuodessa hoitaja ja vanhemmat arvioivat yhdessä lapsen varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista. Varhaiskasvatuksen asiakastyytyväisyyskyselyt ja perhepäivähoidon omat kyselyt antavat myös mahdollisuuden palautteen antamiseen ja toiminnan kehittämiseen. Vanhemmilla on myös aina mahdollisuus antaa päivähoiton ohjaajille palautetta perhepäivähoitajan toiminnasta.

Lasten suusta...

“Maailman paras hoitaja tai paras on mummo ja ukki ja sen jälkeen hoitaja.”

“Hoidossa on kivaa, koska ku siel on kavereita. Kiva karhukivi. Kivat mäet ja alapaha.”

“Tiiän siitä kun se hymyilee, että hoitaja tykkää minusta. Ja minä laulan hoitajalle Tykkään susta niin että halkeen.”

“Saan leikkiä. Alhaalla parhaat legoleikit. Karhukivellä kepeillä leikit kivat.”

“No lapset leikkii, mut kyl hoitajakin leikkii... Se hassuttelee ja sit leikkii meiän ja koiran kanssa.”

“Ulkoilu on tosi kivaa. Karhukivi ja kepit hyvät. On hiihetty ja luisteltu.”

“Kalakeitto ja perunavelli hyviä. Jotkut hedelmät kupissa hyviä. Kekkerit hyviä. Letut ja mansikkahillo hyviä.”

“Sinne kannattaa mennä ja töihinkin kannattaa mennä. Yhtä kivaa kuin kotona, ehkä paremmat lelut. Hoitaja on ihan ok.”